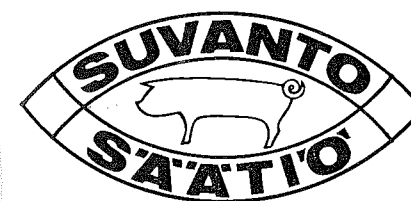

SUVANNON SEUTU

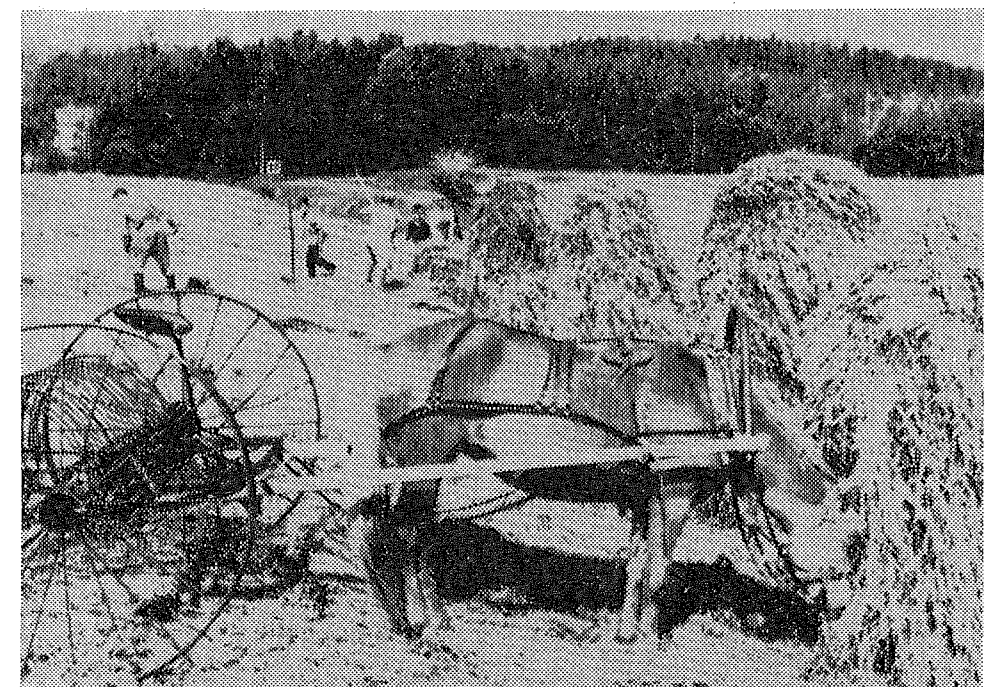

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

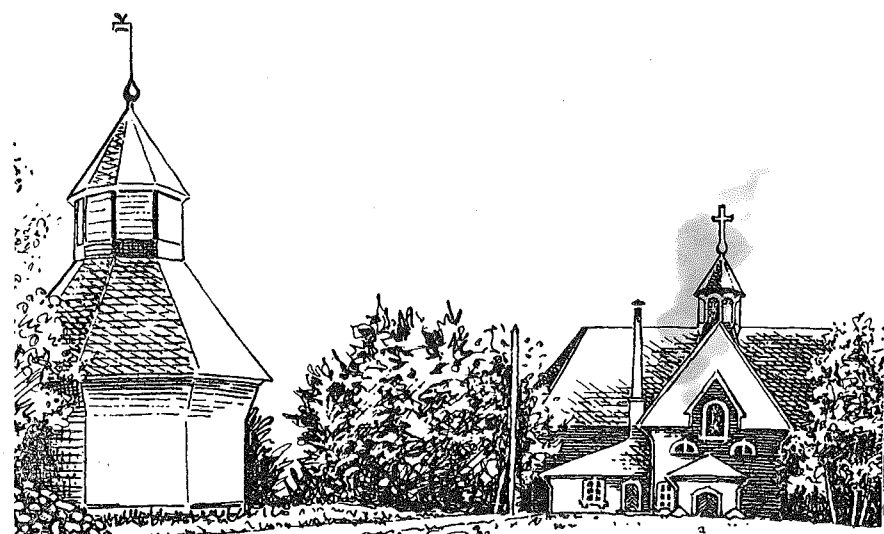

N:o 4 1971

ELOKUU

Heinäkuu on heinäaika, jonka jälkeen ehtii Sakkola-juhlille Helsinkiin

Tapulin varjossa

Tääl yksinäni laulelen, kun ilta tullut on. Kun päivän työt on päättäneet ja pääsen lepohon. Näin lauleli äidit ja isät pitkän työpäivän päätyessä, hämärtyvässä tuvassa, silloin ennen. Tämöinen ajatuskuva välähti mielesäni istuessani iltaa televisioruudun läikehtivässä valossa, kuvien rauhattomassa liikkeessä ja pop-musiikin tulviessa, saksofonin puhaltavan liehupartaisen soittajan rytmilliset liikkeet, heilunta, huojunta, oli minulle käsittämätöntä, suljin kuvaruudun. Voi olla paljon katselijoita joille tuo hulmuava tukkainen ynnä orkesteri rämisevineen instrumentteineen tuo iloa ja lohtua elon arkeen. En syytä television ohjelman toimittajaa, nöyrästi se totteli, kun halusin hiljentyvää iltaa. Tuo alussa ajatuksissani askarrellut tunnelma väsyneessä ihmisessä, illan raukeus ruumiissa ja mielessä tyyni rauha, tuntui kaukaiselta kuvalta.

Siksi aloni katsella kirjahyllyä, sattui käteeni kirja "Taidehistoria", käännellessäni sivuja tuli

eteen kuva "Ehtoo-kellot", maa-lauseron jonka ranskalainen Miller jo viime vuosisadan puolivälissä oli tehnyt. Katsoin, mikä rauha siinä lepäsi yllä peltojen, jolle illan varjot levittäytyivät. Kaksi ihmistä siinä nöyränä päät painuen rukoukseen kuuntelee ehtookellojen kuminaa, huojuvan viljan takaa häämöttävästä kirkontornista.

Ehtookellot, lauantai-illan ja juhlien aattoina ne ovat soineet täällä meilläkin, komeana kumina ne ovat kuuluneet tuolta yli järven, soinnut kirkkaina kiitaneet yli huojuvain kaislain ja hil-

jentyneet tummien metsien huminaan.

Illan rauhaa, sitä ne soivat meile kiireisille ihmisille, mutta ohi, yli kulkee vain kumu kellojen. Ei painu päät kiitokseen Hänelle joka antaa vainioiden vaaleta lämmösä augingon. Te jotka olette kuulleet ehtookellojen helähtelyn vierivän Suvannon rantojen yllä tunnette kai vielä jotain tuttua niissäkin huomenkellojen äänissä, jotka kiirivät yli kaupungin hälyn, KUTSUEN SUVANNON KANSAA MUISTOJEN JUHLAAN.

Viki

LEMPÄÄLÄN JA VESILAHDEN ALUEEN RAKENTAJAT

Meiltä kannattaa aina kysyä rakennustarvikkeita ja maa-laustarvikkeita. Esim. lastulevyä tarjoamme varastosta tavallista edullisemmin.

kairimo
KODIN TAVARATALO

LEMPÄÄLÄ — PUH. 74 402

Sakkolan ystävällisiä ihmisiä

Sakkolan kauniita maisemia sain katsella ensi kerran kesällä 1920. Olin silloin kuusivuotiaana isäni ja äitini sekä pikkuveljeni kanssa etsimässä kotia, kuten monet muutkin Inkerinmalta pakolaisiksi joutuneet. Turhaan ei tarvinnutkkaan etsiä, sillä Sakkolan ihmiset olivat hyviä ihmisiä. Auliisti he avasivat ovensa kodittomille. Siksi vielä näin vuosikymmenien perästä tekee mieli sydämellisesti kiittää kaikkia teitä, hyvät sakkolalaiset, että te annoitte katon pään päälle rajan takaa saapuneille sadoille poloisille. Te teitte sitä, mistä Pyhä kirja sanoo: "Minkä olette tehneet yhdelle vähimmästä, sen olette tehneet itse Herralle."

Sakkolan Viiksenlahdessa asui siihen aikaan Mikko Suurpää, joka nykyisin elää Pirkkalassa. Hänen talonsa pihalla oli tupa, jonka Mikko-isäntä antoi Daniel Virolaiselle ja hänen perheelleen asuttavaksi. Siellä asuminen oli meille miellyttävää aikaa. Talon väki oli erittäin ystävällistä ja auttavaista. Vanhaemäntä oli herttainen ihminen, joka meitä poikia kohtaan osoitti aina unohtumatonta hyvyttä. Häneltä sain mieluisimman lahjan, jonka olen koskaan saanut, jouluna v. 1920. Se oli Aapinen, jonka kannessa oli kukko. Sitä kirjaa, jos mitä, luettiin ja tutkittiin paljon. Lieneekö siinä ollut riviäkään, jota en osannut ulkoa. Siitä kirjasta opin "Isä meidän" ja "Herran siunauksen" ynnä monet muut rukoukset ja runot, joista vielä viidenkymmenen vuoden perästä muistan, millaisin kirjaimin ne oli painettu ja missä kohtaa kirjaa ne olivat.

Suurpään Mikko-isäntä oli josakin koulussa käsityönopettajana. Muistan, että joskus ikäänkuin salaa kurkistin ovenraosta näh-

däkseni, miten opettaja kävelee. Kun pihalla leikkiessämme Mikko aina jutteli jotakin hauskaa meille pojillekin, niin meistä tuntui, ettei taivaallinen Isäkään voisi olla miellyttävämpi. Mikko-isännän ja koko perheen hyväntuulusus ja ystävällisyys jäi unohtumattomasti mieleen. Olen usein ollut kiitollinen Jumalalle, että paljon kärsineet vanhempani olivat löytäneet Suurpään talon ja saaneet siellä suojapaikan. Teidän rohkaisevat sananne, rakas Suurpään väki, merkitsivät varmaan paljon kotinsa menettäneille ja elämää alusta aloittaville vanhemmilleni. "Kost' Jumala, kost' Jumala" sanon minäkin, kuten inkerinsuomalaisilla oli tapana sanoa.

Suurpään talosta kotiväkeni matka jatkui pian kohti Viipuria. Sillä isäni sai vakinaisen työpäikan valtion konepajalla. Mutta usein jälkeensä sain käydä eri puolilla Sakkolaa asuneiden sukulaisten luona ja siten näin pitäjän kauneuksia muualtakin kuin Kiviniemen seuduilta. Esimerkiksi Petäjärven kylän Saijanjoki, jonka tumma vesi pyöritti Sääksjärven Artturin myllyä, jäi ainiaaksi mieleeni. Se oli joki, jonka simpukoissa sanottiin olevan kallisarvoisia helmiä. Muistan, että kerrankin koulupoikana harmitti kovasti, kun ei vain sattunut löytymään helmisimpukkaa, vaikka olin uskaltanut kahlata mielestäni luvattoman syvälle.

Paitsi koulupoikana myös vielä opiskeluvuosina 1930-luvulla olin veljeni kanssa usein kesälomalla Haparaisten kylässä maanviljelijä Juho Kekan talossa, jonka emäntänä oli serkkumme Varpu. Niinä aikoina kävimme joskus pyhänä Sakkolan kauniissa kirkossa. Siellä kuulin mm. nuorta tulieluista

pappia, nykyisin Helsingin liepeillä asuvaa Arvo Liesmaata.

Haparaisten kylän monet ihmiset tulivat tutuiksi, joiden luona oli miellyttävää käydä tarinoimassa. Yksi heistä oli kansanrunoilija Juho Meskanen. Hänen pienessä mökissään käydessäni opin paljon. Juho lausui totuuksia, jotka olen myöhemmin elämässä huomannut todella paikkansapitäviksi. Esim. puheenollen jostakin tavasta, josta olisi syytä luopua, Juho tuumi:

"Oonhan miekin koittanut sitä pois heittää, mutta ko se piru aina toista keittää."

Juho oli tyytyväinen ja iloinen ihminen. Mustuneista kupeista hän tarjosi kahvia ja antoi sokeriakin. Valittamista en koskaan kuullut, vaikka kaikki asiat eivät suinkaan olleet niinkuin olisi toivonut. Vanhuuseläkkeitä eikä muitakaan nykyajan apuja silloin ei tunnettu, mutta kiitollisia oltiin vähästäkin. Usein kuulin Juho Meskanen sanovan tyytyväisin mielin:

"Kyllähän mie oon jo melko hupa, mutt' on miul sentään vielä käveläminen lupa."

Runoilija-Juhon ja edellämäinitujen lisäksi tekee mieli muistella muitakin Sakkolan ystävällisiä ihmisiä, mutta riittääköön kertomisen tällä kertaa. Joskus toisen kerran lisää. Paljon sanottavaa olisi esim. Sääksjärven isännästä, joka oli koulupojan mielestä maailman onnellisin mies, koska hänellä oli auto. Auton nimi oli Ford ja ajatelkaa — se kulki niin kovasti, että Simo-setäkään ei pysynyt perässä, vaikka hän ihan tosissaan juoksi.

Matti Vironmäki

TAIVALLAHDEN KIRKKO

Varsin perustellusti voidaan väittää, että Taivallahden kirkko on Helsingin kirkoista saanut eniten huomiota osakseen. Siitä aiheutunut keskustelu on saanut monenlaisia muotoja, kannanotot eivät ole aina olleet suinkaan asiallisia. Tämä ei pyri selvittämään keskustelun kulkua, vaan kerto- maan Taivallahden kirkosta.

Taivallahden kirkko on kivikirkko. Se on louhittu maan alle siten, että kirkkosalin kattona on pyöreä kupoli. Kupoli pysyy ilmassa sätettäisten betonipilarien varassa. Kattoikkuna kiertää kupolia sen alapuolelta. Kattorakennelma lepää kalliolla, johon kirkkosali on louhittu.

Taivallahden kirkon perusmateriaaleina ovat betoni, luonnonkivi, kupari ja sävytety koivu. Kirkkosalin sisäseiniksi on jätetty louhittu kalliopinta, kun taas kupoli-

lin sisä- ja ulkopinta ovat kuparia. Kirkkosalia kiertävä muuri on ladottu salia louhittaissa saaduista kivistä. Julkisivun muut pinnat ovat puhtaaksivalettua betonia.

Altari muodostuu samoista materiaaliperustasta kuin itse kirkon sisustus. Altaripöytänä on kahden graniittipaaden päällä oleva hiottu graniittilevy, joka on reunustettu sinertävällä teräskehyksellä. Altaritaulu on luonnonkalliota, jota pitkin vesi paikoin virtaa. Tähän samaan perusmateriaaliin pohjautuu myös taiteilija Kauko Moision tekemä pronssinen kastemalja. Se lepää kolmen suuren graniittilohkareen päällä.

Taivallahden kirkon kirkkosaliin mahtuu — jos kaikki paikat hyväksi käytetään — noin 700 henkeä. Tämä on ehdoton maksimi, koska siihen sisältyy jo kuoron istumapaikat. Seurakuntasali si-

jaitsee alttarin vierestä lähtevän käytävän päässä, jonne kirkon seurakuntatilat on sijoitettu. Ne ovat kahdessa kerroksessa. Seurakuntasaliin mahtuu 130 henkeä. Mielenkiintoista kirkon pohjapiirustusta katsellessa on se, että kirkkosalin ja seurakunnantökeskuksen välillä on parikymmentä metriä kalliota. Tämän kallion halki niitä yhdistävä käytävä kulkee. Hiukan samalla tavalla on teknisten aputilojen laita. Ne ovat rakennuksessa heti pääovesta sisään tulon jälkeen vasemmalla.

Temppeli-aukiolla on nyt kirkko, jota se on odottanut pitkään. Kaupungin osan kokonaiskuvaa ajatellen ratkaisu tuntuu varsin onnistuneelta. Komea katedraalin sijoittaminen samalle kallioikumpareelle olisikin melkoisen täydellisesti tuhonnut ympäristön maisemapiirteet. Taivallahden kirkko ei tätä tee.

Tervetuloa HELSINKIIN

Muiden maiden pääkaupunkeihin verrattuna Helsinki on pieni ja vaatimaton. Suhteellisen nuorikin. Ruotsin kuningas Kustaa Vaasa kaupungin Vantaanjoen varrelle perusti vuonna 1550. Paikka ei ollut oikein sopiva, joten sitä alettiin laajentaa meren rannalle, Vi-ronniemelle. Siitä se on vähitellen vuosisatojen aikana laajentunut ja pullistunut kaikkialle ilman-suunnille. Asukasluku on pyöreästi n. 500.000. Uusia asumalähiöitä ja nukkumakaupunginosia on pitänyt rakentaa jo naapurikuntiinkin.

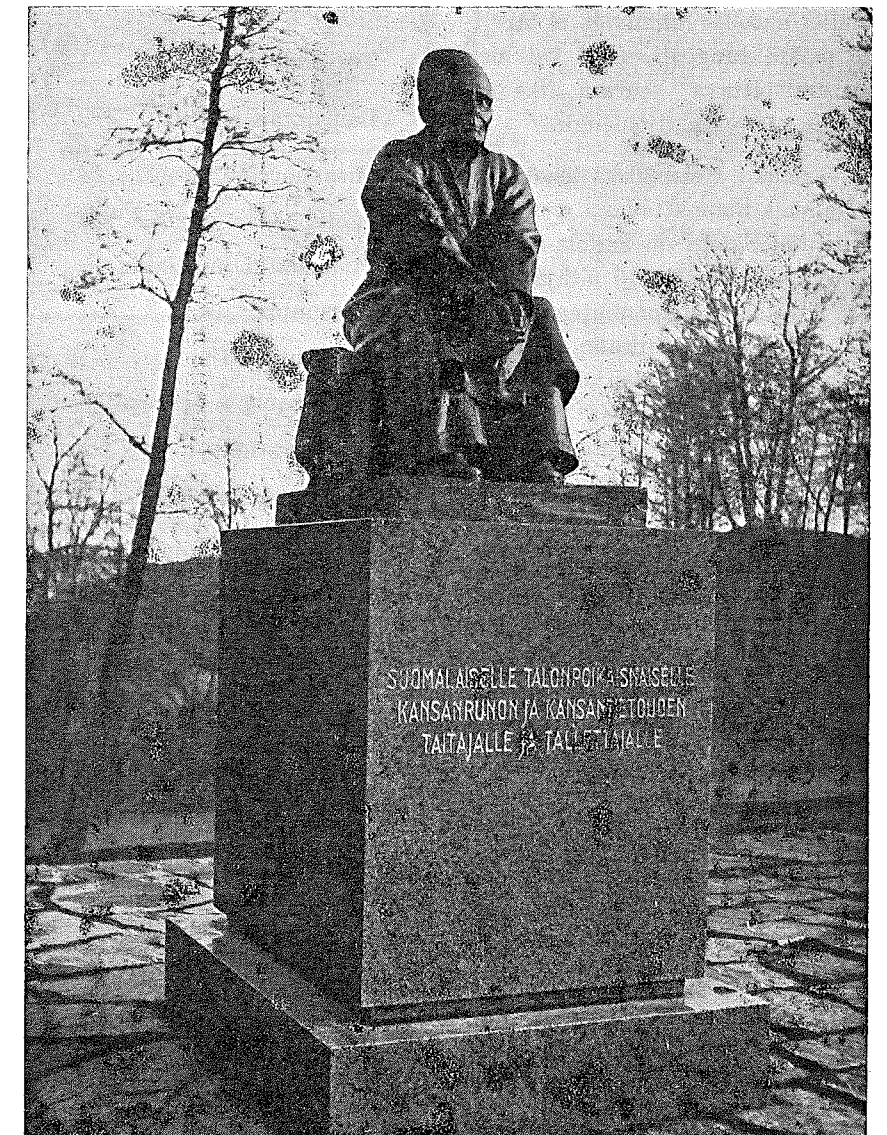
Eduskunnan kokoontumispaikan, komean graniittilinnan, varmasti jokainen tuntee, samoin tasavallan presidentin palatsin Kauppatorin vieressä. Suurtorin varrella ovat yliopisto, valtioneuvosto, Helsingin maistraatti ym. virastoja. Mahtavan portaikon yläpuolella seisoo komea Tuomiokirkko eli Suurkirkko eli Nikolainkirkko.

Aleksanterinkadun päästä lähtee laiva Korkeasaareen ja Kauppatorin rannasta pääsee Suomenlinnaan. Seurasaaren ulkomuseo-alueelle voi hyvin kävellä, mutta kaupungin sininen bussikin sinne vie. Linnanmäen maailmanpyörä ja vuoristorata näkyvät jo elokuisena iltana varsin kauas. Samoin Stadionin torni ja Jäähallivetävät urheilusta kiinnostuneita. Kyllä Helsingissä nähtävyyksiä riittää. Mutta Te, hyvät sakkolalaiset tulette tänne juhlimaan. Silti lienee paikallaan muistuttaa mieleen näitä pääkaupungin nähtävyyksiä. Muistomerkkejä täällä on runsaasti. Kolme presidenttiä miehittävät Eduskuntatalon ympäristön ja neljäs, marsalka Mannerheim, ratsastaa ryhdikkäänä postitalon edessä. Larin Parasken, nimekkään pitäjäläisemme muistopatsas on varsin lähellä

noita valtiomiehiä, vastapäätä Kansallismuseota. On turhaa käydä tässä enempää kertomaan. Jos aikaa jää, voitte istahtaa vaikka raitiovaunu 3:seen ja ajaa hurauttaa tyypillisen turistikierroksen. Tai mennä vesibussilla ihaileman merellistä pääkaupunkia. Samalla näette Värttilän telakan ja muita elinkeinoelämän tehtaita ja laitoksia. Satamakin on ylen komia suurine laivoineen. Ruotsissa voitte piipahtaa Somp-

saaresta lähtevän autolautan mukana.

Helsingiläinen Sakkola-seura otti suururakan kun lupasi huolehtia vuoden 1971 pitäjäjuhlien järjestelyistä. Juhlatoimikunta, jonka puheenjohtajana on seuran puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki ja sihteerinä seuran sihteeri Leena Mattila, on yrittänyt parasta. Edellämäinittujen lisäksi kuuluvat juhlat toimikuntaan rovasti Joonas Laurila, kapteeni evp. Janne

Sakkola-juhlat aloitetaan kunniakäynnillä Larin Parasken patsaalla

Loponen ja Ammattikasvatusneuvos Matti Laamanen. Juhlapaikat saatiin sopivasti. Helsingiläisittäin katsoen kaikki sijaitsevat suhteellisen lähellä. Taivallahden uusi ja arkkitehtoonisesti erikoinen kalliokirkko on Tempeliaukiolla mistä voi kävellen siirtyä Suomalaiselle Kauppakorkeakoululle Arkadian- ja Runeberginkatujen kulmaan. Hietaniemen hautausmaa, missä on Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki on kävelymatkan päässä ja Larin Parasken patsaalle pääsee raitiovaunulla. Kesäinen Helsinki on, varsinkin sunnuntaisin, huomattavasti rauhallisempi kuin talvisaikaan, joten omilla autoilla liikkuvien ei tarvitse pelätä tungosta. Silti kaikkien on muistettava seurata liikennevaloja. Jalankulkijoidenkin.

Varmasti Helsingissä asuu sakkolalaisia huomattavasti enemmän kuin mitä heitä on Sakola-seurassa. Tällä hetkellä 140 pitäjäläistä. Talvisaikaan kokoonnutaan kirkkojuhlaan, kiisseli-iltaan, laskiais-kalenoihin, joulupossujuhlaan jne. Kotiseudun kulttuuria pyritään monin tavoin vaalimaan. On suoritettu kansantieteellisesti tärkeitä haastatteluja, kirjoiteltu ja esitelmöity sakkolalaisista taiteilijoista ja pitäjässä asuneista merkikhenkilöistä. Tulevan pitäjäjuhljan ohjelmansuorittajaksi on pyydetty muitakin kuin oman kotiseudun kasvatteja. Meidän karjalaisten on vähinerin pyrittävä laajentamaan ympyröitä. Olemme ensisijassa sakkolalaisia, mutta kaikki luovutetuilta alueilta siirtyneet ovat samoja karjalaisia ja ennen kaikkea suomalaisia.

Toivomme, että tullette elokuun 1 p:nä suurella joukolla pääkaupunkiin. Lupaamme kauniit juhlapaikat ja mukavaa ohjelmaa. Haastaakin saatte niin paljon kuin haluatte mutta ei silloin kun joku seisoo puhujanpaikalla. Ei juhlan

SAKKOLA-JUHLA

Helsingissä elokuun 1 p:nä 1971

- Kunniakäynti klo 9.30 Larin Parasken patsaalla.
- Jumalanpalvelus klo 10.00 Taivallahden eli Tempeliaukion kirkossa.
- Jumalanpalveluksessa saarnaa rovasti Joonas Laurila.
- Sankarihaudalla puhuu agronomi Kaino Repo.
- Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä luutn. evp. Vilho Viskari.
- Päiväjuhla Kauppakorkeakoululla Runeberink. 14—16 klo 14.00.
- Saa mennä suoraan kirkolta. Ruokailu samassa paikassa.

PAIVÄJUHLAN OHJELMA

Musiikkia	Helsingin Poliisisoittajain puhallinyhtye
Tervehdyspuhe	Toimitusjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki
Lausuntaa	Lausuntataiteilija Kaarina Björkroth-Lyly.
Mieskuorolaulua	Viipurin Lauluveikot.
Juhlapuhe	Maatalousneuvos Matti Laamanen.
Tuohisoitin musiikkia	Heikki Hyvönen, Anneli ja Teuvo
Lausuntaa	Tyyne Niikko Kuparinen
Kansantanhuja	Karjalan Nuoret
Vapaasana ja tervehdykset	
Lopetussanat	Kapteeni evp. Janne Loponen
Karjalaisten Laulu	

Helsingin Sakkola-Seura toivottaa kaikki tervetulleeksi Helsinkiin!

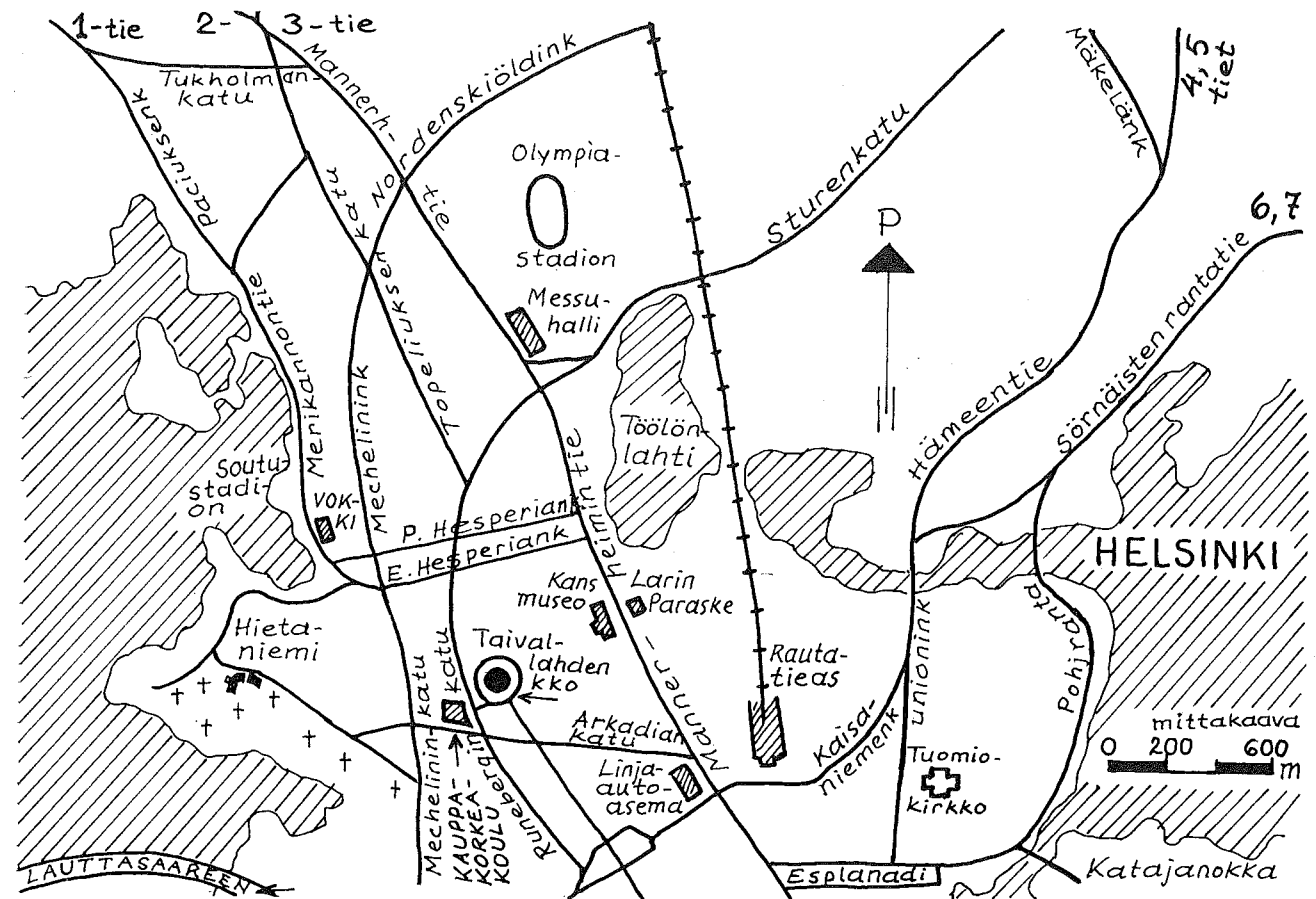
Välittömästi Sakkola-juhlan jälkeen on tilaisuus tutustua VOK-KI-VIRKIN koti- ja taideteollisuutta esittävään myyntinäyttelyyn Merikannontie 3.

VIIKON TAIDETTA

Tamperelaisen Aune Koppasen, Otto Koppasen tytär Sakkolan Kiviniemestä, pastellimaalausten näyttely avattiin Orivedellä. Näyttely on esillä Kellosalmen vuosisataisen tilan vanhassa riidessä elokuun loppuun.

Alakertaan ja parvelle sijoitetussa näyttelyssä on esillä kolmisenkymmentä työtä vuosilta 1970—71. Kukka-aihe ja sininen sekä vihreän eri sävyt ovat vallitsevia esillä olevissa töissä.

järjestäjät yksin pysty siitä juhlaa on juhlatuomikunnan vaivat korvattu. Tervetuloa Helsinkiin 1.8. 1971. Suomea. Jos te tullette ja viihdytte, Tyyne-Kerttu Virkki

Lapsuusaikani muistelmia Karholasta

Olin noin kuusi vuotias. Koko perhe oli kokoontunut isoon tupaan. Ilta alkoi nopeasti hämärtyä. Äijä sytytti päreän ja pisti sen pihtiin palamaan. Mummo rupesi kehräämään surisevalla rukiillaan. Isä vuoli kirvesvartta. Esa- ja Matti-setä korjasivat hevosvaljaita. Helena täti hämmensi keittoa kattilassa lieden äärellä. Minä istuin penkillä pienen ikkunan luona. Silloin alkoi ikkunasta näkyä yhä enenevä tulen loimotus. Se valaisi tupaakin. Kaikki huomasivat sen. Tulipalo, kuului kuin yhdestä suusta. Isä ja sedät tempasivat käsiinsä ämpärit. Kova räjähdys vain. He ryntäsivät ulos ja lähtivät juoksemaan Pajapellon poikki Myllyharjulle päin. Harjun takana näkyi tulenliesko-

ja. Ne valaisivat koko seutua. Minusta se oli ihmeellistä ja tapaus jäi iäksi mieleeni.

Seuraavana keväänä purettiin kotini vanha tuparakennus ja isä ja sedät rakensivat uuden monihuoneisen talon. Työn aikana osa

perheestä asui puolen kilometrin päässä olevassa Tengénin talossa. Se oli keltaiseksi maalattu ja mielestäni suuri ja komea. Sitä ympäröi iso puisto ja puutarhassa oli paljon omenapuita. Muutaman puun juurelta oli meille lapsille

EKA-GRAFIKKAA

näytteillä Sakkolan pitäjäjuhlilla

Eka Karppanen järjestää Sakkolan pitäjäjuhljen yhteyteen Kauppakorkeakoululle taidenäyttelyn. Nähtävänä on eräitä suurempikokoisia konstruktiosommitelmia, joissa on käytetty erilaisia materiaaleja.

Uutuutena on omalla reprotetinisellä menetelmällä valmistettuja värikkäitä Eka-grafia-kuultokuvatauluja. Tällaiset voisivat olla sopivia tuliaisia kotiin Sakkola-juhlilta.

Hinta kehystämättömänä vain 25:—.

annettu lupa ottaa maahan pudon-
neita omenia. Eräänä aamuna ei
omenia ollut ja me olimme kovin
pahoillamme. Tulipa kuitenkin
naapurin Toivo kylään ja kysyi
omenia. Sain: "Ei ole pudonnut
omenia maahan. On liian tyyni il-
ma". "Ainahan sitä vähän tuu-
lee", sanoi Toivo. "Mennäänäpä
katsomaan". Mentiin. Ei ollut.
Silloin Toivo kiipesi puuhun ja al-
koi heiluttaa oksia. "Jo tuulee",
huusi hän. Omenia tippui alas. Me
kolme poikaa keräsimme niitä tas-
kumme täyteen ja aloimme myös
ahkerasti pureksia. Sitten lähdim-
me kotini rakennuspaikalle. Isä
huomasi heti omenien syömisen ja
taskujen pullotuksen. "Tänne po-
jat", huusi hän. Menimme hänen
luokseen. "Mistä olette saaneet
omenia?" "Puun juurelta", sanoi
minä. "Ei ollut aamulla". "Ei ol-
lutkaan", vastasin, "mutta Toivo
kiipesi puuhun ja sitten niitä oli".
"Vai sillä tavalla. Omenat tänne
ja housut alas joka poika". "Koi-
vurieskaa" nyt pyllyille saimme.
Ai, ai, kun se kirveli. "Nyt kotiin,
mutta puutarhaan ei saa mennä".
Kilvan juoksimme kaivomäkeä
alas ja kotiin. Omenia ottamaan
emme enää luvatta menneet.

Kotitaloni vierellä virtasi Kala-
lammesta tuleva puro. Kesällä sii-
nä oli vain vähän vettä, mutta ke-
vällä se tulvi yli äyräitten. Oli
varhainen kevät ja Marianpäivä.
Lumi oli sulanut. Puro tulvi. Au-
rinko paistoi. Tuuli niin lämpöi-
seltä. Me lapset menimme purolle.

Nyt talviturkki pois, huusimme.
Uimaan vaan. Vesi ulottui kaulaan
asti. Jäätäkin oli vielä pohjalla.
Ui, ui! Kiireesti ylös. Vaatteet
päälle ja juoksuun. Ilosta huusim-
me: Turkki on pois! Turkki on
pois! Talviturkki on pois!

Pienen matkan päässä kotoani
oli Myllyharju. Sen rinteiltä lumi
suli aina ensimmäiseksi ja pian
alkoivat kevät kukat ja mansikat
kukkia. Juhannuksen aikaan löy-
tyivät jo ensimmäiset kypsät mar-
jat. Silloin:

Hulmusi tuleessa vaaleat tukat.
Käsissä heiluivat kupit ja kipot.
Myllyharjulle kilvan kun juostiin
Marjoja punaisia poimimaan.

Pianpa täyttyivät pienet kipot.
Suut ja masut marjoja saivat.
Hetkeksi rinteelle istuttiin.
Toisiamme katseltiin.

Sisko, sinulla on siniset silmät,
punaiset posket ja hymysuu.
Sulla on aivan samanlaiset,
veljeni pieni naurusuu.

Polkua pitkin kotiin juostiin.
Makoisat marjat äidille tuotiin.
Kiitokset kauniit häneltä saatiin.
Lapsuusonnea, oi!

Tenkanen-Tengén sukukirjasta
Yrjö Tenkanen

"Minun mieheltäni tulee kuin
vettä vaan, hän ei käytä paperei-
ta ollenkaan." Kehui ruustinna ro-
vastin saarnaa.

Pois mennyttä

*Pois kaikkosi kauneus Karjalasta
ja kansa sen rakkaastatuntumasta.
Ei kuulla saa honkien huminaa
eikä kesäistä käen kukuntaa.*

*On täällä rauha ja ystävyyys.
Karjala meille on menneisyys.
Mekuljemme polkumme muistellen,
tuon ajan armaisen, mennehen.*

Häviävä kylä

*Harmaantunein seinin,
sammaleisin katoen,
nurin käännettyjen nurmimatoin,
rikki hakattujen porraskivin,
näen kotikylän talorivin.*

*Tyhjät tuvat longottavin ovenpielin
ammottaviin ikkunoihin katson
surumielin.*

*Paikoillensa ruostunut on tuuliviiri.
Asukkaana vain on metsähiiri. . .*

*Huokaa tuuli tyhjyyttä nyt
kattoin alla,
kouristelee seinälaudat ahavaiseen
kuivumalla.*

*Vain taivaan kantta poutapilvet ui,
muu kaikki paikoillensa uneen
unohtui.*

*Aurinko kun laskee raunioitten taa,
mustat ääriiävät kultareunat saa.*

Bertta Koivumäki

MYLLYREISSU

Se ol vissii vuoten kaksikym-
ment neljä syksyl ko mei isä sano
miul jot meä sie sin Viiksalahe
myllyy ko ruisjauhoh o iha lopus
ja pitänyö säkkii par jauhattoa
kauroi samal tiel elukoil. No mi-
kämpä siin, mie pani hevose valjai-
he ja säkit kärril ja läksi ajelem-
moa myllyl.

Mieko peäsi peril ja sanoi Suur-
peä Mikol jot miu pitäs soaha nuo
jyvät hienoks ni Mikko tuhaht jot
nyt ei uo mikkeä jauhatus aika ko
mylly katto o rik ja ihmisiä säkit
kastuut, eik sie neä jot myrsky o
heittänt pahvit läijä ja mi-
kä mihiki. Mie korjoo ensi
teän kato ja sit vast ala
jauhattammoa. Tule huomen uu-
vestoa ni kyl ne sit o jauhoh. Mie
vähä aikoa niiti jot voi herjalaine,
mitä täs nyt pitänyö tehä ko pi-
täs lähtii tyhjän kottii ja sit toas
tulla huomen kättäpitem näitä jau-
hoi ottamoa. Ko mie aikai oatteli
ni mie aloi ehottelomoa Mikol jot
eiks myö tehä täs asjas kompro-
missii. An mie nuorempan meän
tuon katol ja jauhata sie nuo jy-
vät hienoks. Ensiks näytti silt jot
Mikko ajattel jottai hyvi tuhmoa
koko miu puhheistai, mut nii heä
sitteki vähä niko äkkeisseä viel
sano jot tuota yritteä jot tulluoks
tuost mitteä — ja vissii mielesseä
meinailt jot tuost kiusa kappaliest
ei peäse erruo muute. No mie ki-
pusi niitä rappusii myöte ylleä sin
katol ja Mikko anto ojentel miul
lauvat ja korpulit sitä mukkoa ko
mie oikoili niitä pahviloi suoraks
ja naulaili ne lauvat ja korpulit
siihe sauma peäl niko Mikko neu-
vo ja täl viisii yhteis ymmärryk-
ses myö soatii katto melkei enti-
sie kuntuo ja vaik mie itse sanon-
ki ni aika mukavast se meilt käiki.
No ja sit ko meil oi katto kunnos
ni Mikko pan mylly pyörimeä ja

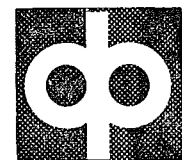
eihä siin kauva mäntkeä ko miul
olliit ne vähät jyvät jauhoh ja mie
sai lähtii ajelemmoa kottii päi.
Mut teä asja ei jeänt viel tähä,
täst kato paikkoamiset ja mylly-
reisust tul viel monta kertoa asja
tyneä, täst puhuttii viel, niiko se
pikkupoika siel junas sano äitillie
jot tuon setä nenäst puhutoa sit
koton.

Mieko sillo parrailloa neätsie
suoriti siel viiksalahe koulus sitä
kansakoulu kurssii. Kylhä se Mik-
ko sillo siel joulujuhlas kysel jot
millo se mie tulen tekemeä ne käs-
työt ja luvettel mitä kaikkii siihe
kurssii kuuluu, olha siin nelpyörä
kärrit, kentkärenk, kalalauta, lu-
sikka kor ja mitä kaikkii heä siin
niitä luvettel, en mie heitä kaikkii
ies muistakkoa, ko mie piin iha
leikkin koko asjoa ja vähä niiko
leiki varjolha se Mikkoki tais siint
hoastella —, tai kuka häntä ties —
heäkö ol sen Viiksalahe koulu poi-
kii kästöihe opettaja ja siin omi-
naisuuves heä sitä tietenki mei-
nailki. Siihe se meilt kummaltaki
silkertoa jäi ja ois unehtunt vaik
tuomio päiveä ast, mut... nii

siinpä sitä olkii ko tul se mut.
Se mut ol täl kertoa kansakoulu
tarkastaja, sit keyväl ko se opet-
taja Koirane laitto sen miu totis-
tuksei sen tarkastaja hyväksyttä-
väks ni eipäs heä mokoma pant-
koa nimiäseä siihe totistuksie ko
se ol vaillinaine, ol voa kirjuttant
siihe jot ei heä hyväksy muute ko
se pitäs olla täyveline totistus
mis on kaik aineit. Täst ko jäivät
pois ne kästyöt, laulu ja olkha se
viel voimisteluki ja olik siint viel
mitä muuta pois en mie nyt ennea
jaksa muistoa. Ko se totistus ol
tult sellasenna takasii ni ne opet-
tajat kutsuit miun käymeä siel
koulul ja siel hyö sit sannoit jot
milviisii nyt on vehnäst uunis ko
ne ei pala eikä paistu. Kyl mie siel
koulul sillo meinasi paljo oikei
tuhmii asjoi, vaik ei miu passant
mitteä sannuo. Mie meinasi jot mie
jätä koko homma siksie, nii paljo
minnuu harmitti, ko koko luku-
vuuve mie ensi oli päivät jossai
metsäs rähkimäs ja sit pari kertoa
viikos käin tenttoamas niitä tieto-
jai siel koulul ja muin iltoin luvi
koton läksylöi ja tei muita kot
tehtäviä ja nyt ko kaik kukku-
raks jäi viel luokal ja koko kesä
tekkyö tuloja ja kaik kiiriet pak-
koavat peäl ni nyt pitäs alkoa eh-
toloi suorittammoa eikä milleä
tahtos joutoa.

Vissii se opettaja näk jot nyt ei
asjat uo iha oikijal viisii ja nii heä
alkoki hoastoa jot ehä täs mitteä
hätteä uo kyl myö täst asjast sel-
viteä, yritetteä uuvistoa. Heä
ehotti jot mie mänisi Suurpesä
Miko puhheil ja sopisi häne kan-
soa mite se asja ois paremp järjes-
teä ja sit heä jatko jot ko mie uon
olt siin Haitermoa laulukuoros ja
ko heä on montakertoa iltamis ja
mones muus paikas kuult ko mie
uon siel kuoros laulant ni heä hy-

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempää-
lässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja
Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoit-
taessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessan-
ne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kai-
kissa raha-asioissanne.

**Herkemmin asiat nousevat
mieliin viihtyisässä ravinto-
lassamme Lempäälän kir-
konkylässä.**

Tervetuloa !

**RAVINTOLA IIII
MeljoPilaria**

väl omal tunnol uskaltoa antoa miul siint sen laulu numeron ja sit sen voimistelu numeron voip antoa sentakkie ko mie uon palvelt asevelvollisen sotaväes aja sielhä ne voimisteluttoat, eikä täs mikkeä muukoa auta. Siint mie jo rohkehusi nii paljo jot mie uskalsi ehottoa jot ei sen voimistelu numero kans uo mitteä välili minkälaine se on, ko mie en meinoa millokoa sitä tarvita koko voimistelu numero, ja siin on iha parraiksie ko viitose tai korkeintoa kuutose sin sen rivi kohal tökkeä. No joha se alko tuntumoa palajo mukavamalt ko teä näiki sutjakast alko männä ettiepäi ja silt samalt reisuult mie mäni sin Suurpeä Mikolki asjoimoa ja nyt vast peässe siihe myllykato paikkaus asjoa uuvestoa. Mie ko mäni sin Miko puhheil ni minnuu vähä nolotti ja toiseksie vähä arvelutti jot mitähä se Suurpeä täst oikei rupijoa meinoamaa. No, ko mie oli hoastant teän huolein hänel ni heä sano, jot paljo pahempii asjoi niitä pitteä soahha järjestyksie ko teä siu asjais. Siehä uot issäis kans olt töis ja minkä missäi heilunt kirvie ja piilu kans. No nyt mieki uskalsi jo vähä panna leikkii mukkoa ko mie näi jot kylhä teä täst lutviutuu. Mie aloi ehottelemaa jot paikkasiha mie sitäki mylly kattuo sillo viime syksyn, ni eiks siintäki vois antoa ies jonkuulaista arvosannoa tai numeruo, ja heä sanoki just jot se kyl passoa oikei hyväst ko se o vileäki oikei pitäväs kunnos eikä vuuvakkoa yhtea. Kyl mie käyn siel koulul ja sanon sil opettajal jot numeron soap panna eikä se totistus ennea sen takkie takasi tule jot siin ei sitä kästyö numeruo uo. Viel heä leikilleä sano jot ois se olt paremp ko sillo talvel oisit käynt tekemäs vaik kala-lauva.

Nii se teäki asja selvis, vaik mie oli jo hyvi varma jot tähä se nyt jäi koko miu koulu käyntiin. Täs-

säki tul toas se Loamase Mati viisauve tottie. Mie muistan ko heä aikannoa — taiski olla talvel kahaksa toist — sano ko jotkut miehet Sakkula asemal tuskailiit ja päivitteliit, jo nyt käi köpelöst, ei tule mitteä, ni siihe Matti sano, jot mikkeä asja ei ou nii paha milt se ens alus näytteä! Ja nii se kyl onki. Uon mie itseki monta kertoa omas asjassain muistant sen ja se on antant niiko rohkeutta ja elä-

mä uskuo, ja uon mie hyvi monta kertoa monel lähimmäisellei sanont teän Loamase Mati viisauve ja eiks voa heä usjast uo rauhotunt ja alkant katsuo asjoi iha er vinkkelist. Iha niiko pila päite ni kokkeilkoapas työki itse kukanenki tätä konstii ja viisautta, ko elämä näytteä loppuva just tähä paikkaa, ei se ainakoa sen pahemaks meä.

A. K-u

MUISTOJA OJANIEMESTÄ

Sakkolan kunnan Ojaniemen kylä sijaitsi Suvantojärven rannalla, Arkuntanhuan kylien välissä. Kylän rannoilla pienehköissä niemissä ja lahdissa oli hiekkaisia rantoja, siis kesäisin hyviä uimapaikkoja. Tunnetuin uimapaikka oli Naskalin Lahti, jossa oli levein hiekkaranta. Ojaniemen kylän järvenranta maasto, oli korkeamäkistä, joita halkoivat syvät laaksot, kaikista korkeammille mäille oli aikanaan annettu nimet, tunnetuimmat olivat entisen Lampun tilan, myöhemmin Juho Mönkäreen omistaman tilan maihin kuuluvat, Pajamäki ja Tuomarinmäki. Näiden mäkien rinteitä käytettiin talvisin mäenlaskussa, joissa rinteissä sai niin kovan vauhdin, että se tyydytti vaativammankin mäenlaskijan. Hyvällä suksikelillä oli mainittuja mäkijä laskiessa ilmanpaine niin kova, että väkisin pyrki painamaan mäenlaskijan selälleen.

Muistiini jäi eräs laskijainen, me sellaiset Oskarin kokoiset pojat lähdimme laskijaistiistaina Pajamäkeen mäkeälaskemaan. Naapuritalossa oli renkinä Augusti, sanottiin Aukuksi iso ja painava mies, hän sanoi että minäkin lähdän tästä mäkeälaskemaan, näytän teille pojat miten miehet laskevat mäkeä. Auku otti pitkät ta-

samaan sukset ja lähti mukaan. Hiihtelimme sitten Pajamäen päälle, me pojat sanoimme, että sitten vaan isot edellä ja pienet perässä mäkeä alas. Auku otti oikein tottuneen mäenlaskijan asennon ja lähti pitkää ja jyrkkää mäenrinnettä alas, tästä laskusta kehittyi mäenalla jo kova vauhti. Tämän Pajamäen alla oli talvitie, joka johti Suvantojärven jäälle, Siinä tien kohdalla kovassa vauhdissa heitti mäenlaskijan muutaman metrin ilmassa, tästä heitosta lienee johtunut, että Auku ei enää ollut pystysuorassa asennossa, kun putosi ilmalennon jälkeen takasiin paksuun pehmeään lumeen, vaan asento lienee muuttunut vaakasuoraksi ja lumeen jäi noin 10 metrin matkalla semmoinen jälki, niinkuin venettä olisi vedetty. Me pojat huusimme Aukulle, että sinä sait akan, se on maksettava, hän sanoi, että kyllä minä sen maksan, mutta vaan puolesta mäestä.

Ojaniemen kylän järvenranta-maat olivat luonnonvaraiselta kasvullisuudeltaan hyvin vehmaita, keväisin lehtipuuta kasvavat hakamaat olivat monenlaisia vuokkoja ja kiurunkannuksia täynnä. Niillä rantamailla kasvoi erikoispuuna hyvin rehevästi Pähkinäpuu. Pähkinäpuumetsiköistä olivat

Automiehen muistelmia Sakkolasta

AUTOKURSSEILLA

Kiviniemeen oli tulossa suuret maakuntajuhlat v. 1925, juhlapaikkana nuorisoseuran talo. Lähellä sukulaisellani, osuuskautpan johtaja Vilh. Paasolla oli jo silloin Ford henkilöauto. Hän sanoi isälleni, että jospa Vilho menisi viikoksi autokursseille Viipuriin, sillä sieltä saa ilmaisen opetuksen ja jos opin ajamaan ja tunnen liikennesäännät, niin hän antaa auton ajettavakseni juhlien ajaksi kyytiajoo varten.

Niin minä lähdin seuraavana maanantaina autokursseille Viipuriin. Se oli Ford-autokorjaamo, jossa oli työssä kaksi miestä. Toisella heistä oli lupakirja autonajo-opetukseen. Vaikka korjaamolla oli paljon työtä tehtävänä, niin kävimme joka päivä kahdesti ajamassa kaupungilla. Mitään opitunteja ei varsinaisesti ollut,

tunnetuimmat Pitkänhiekan ja Rönön niitty ja hakamaat. Myöskin Lehmus ja Vaahtera kasvoivat näillämain nopeasti. Tervaleppä kasvoi myöskin siellä kosteilla mailla, aina hyvän tukkipuun mitaan.

Ojaniemen kylä oli kyläkunnan keskuudessa nimitetty mäkikuntiin, Lapinlahdelta päin oli ensin, Revonlahti, jota sanottiin lyhennettynä Lahdenpuoleksi, Lahdessa oli Ollikaisen talon luona Lahdenaho, joka oli pyhäpäivinä nuorten ja osaksi vanhemmankin väen suosittu kokoontumispaikka. Sikiönmäki, tunnettu Tervahautoinmäestä, Tervahautoinmäelle kokoontui kylän nuorisoa, lauantai ja sun-

sain vain vihkosen, jossa oli tärkeimmät neuvot liikenteeseen.

Tärkeintä oli antaa katujen kulmissa merkki siitä, mihin päin aikoo kääntyä. Silloin piti soittaa torvella merkki: yksi pitkä ääni: ajan suoraan, lyhyt—pitkä: oikealle, kaksi lyhyttä merkkisoittoa: vasemmalle. Vaikka autoja olikin vielä suhteellisen vähän, niin katujen kulmissa oli jatkuva musisointi päällä. Auton rakenteesta sain havainto-opetusta korjauspajalla seuraamalla miesten työtä.

Jo torstaina pääsin insinöörin kanssa hyväksymisajoon. Ajoa opettaneen korjaamon miehen nimi oli Hiiva, ja hän kävi istumaan auton perään. Insinööri Antti Raikas istuutui ajajan viereen. Ajettiin Viipurin vilkkaimmat liikennekadut ja risteykset. Kaikki meni hyvin. Tämän jälkeen minua pyydettiin pysäyttämään insinöörin

talon rappujen eteen. Kun en osannut tarpeeksi jarruttaa, niin auto kulki noin 2 metriä portaiden ohi. "Ai-ai", sanoi insinööri, "kun meni ohi". Hra Hiiva puolusteli ajoani sanoen: "Ei siellä maalla niin tarkkaa ole, pysäyttääkö auton vähän ennen tai vähän jälkeen".

Todistus ajotaidostani annettiin, ja seuraavana perjantaina esitin sen Sakkolan nimismiehelle, jolta sain lopullisen todistuksen. Lauantaiaamuna lähdin Kiviniemeen ja sain käyttööni luvatus Vilh. Paason auton. Maakuntajuhliin saapui vieraita ja aloitin kyyditsemisen. Montaa autoa ei ollut saatavissa, tuskin kymmentä ja näille kaikille riitti tarpeeksi kyyditsemistä. Rahallinen tuotto oli yllättävän hyvä, josta noin "kymmenen sattaa" sain palkaksi työstäni. Ajoin samana kesänä monia tilausajoja aina Viipuriin saakka.

Seuraavana talvena kävin auto-

nuntai-iltoina. Ja Nihdinmäki, jossa sijaitseva Kupanen harju oli usein juhannuskokkojen polttopaikka ja kansanleikkipaikka. Lampun iso talo oli jo kauempana Nihdinmäeltä, Arkuntanhuan kylän rajalla.

Ojaniemen kylä teiden suhteen oli Sakkolan kunnan maantieverkostosta syrjässä. Kiviniemen ja Röykkylän suunnasta kylän läpi Lapinlahteen johtava tie oli yksityistienä. Allekirjoittanut kunnanvaltuuston jäsenenä, teki valtuustolle kaksi eri kertaa esityksen Ojaniemen tien ottamiseksi kunnan tieksi, sitä kautta tämä tie olisi saatu valtion tieksi. Mutta Sakkolan kunnanvaltuutetuista oli

suurin osa sellaisista kyllistä, joissa olivat valtion tiet, niin he vastustivat jyrkästi herastuomari Kekkiä ja Simo Ukkosta lukuun ottamatta Ojaniemen tien ottamista yhteiskunnan hoitoon, tämä aikanaan karvasteli kyllä mieltä, mutta eihän tuo enää tunnu. Ojaniemeläiset kovalla työllä, kyllä pystyivät pitämään tiensäkin jotenkin kulkukelpoisena. Kaikesta huolimatta Ojaniemen kylästä kokonaisuutena jäivät niin kodikkaat ja hauskat muistot mieleeni, että ne säilyivät koko elämän ajan. Lopuksi ei voi muuta sanoa, kuin oma maa oli Mansikka, muu maa Mustikka.

J. O.

kurssin ammattikorttia varten. Kurssin ajaksi oli määrätty kolme kuukautta, mutta kun minulla oli yksityiskortti ennestään, niin katsottiin kurssin alkaneen jo kahta kuukautta aiemmin, joten kurssin ajaksi tuli vain noin kuukausi. Tämän kurssin kuulustelijana oli insinööri Suonivaara, jolla oli tapana sanoa vähän mitä milloin, kuten joskus: "tuolla lentää lentokone" tai "tuolla kadulla kävelee kaunis nainen" ja kun erehtyi katsomaan, niin tiedossa oli varmat reput. Minä sain ammattiajokortin heti ensi kerralla. Tämän jälkeen olen yhtäjaksoisesti omistanut ajokortin, lienee jo kahdestoista käytössä. Olen uusinut aina aikanaan etten vain joutuisi ajokuulusteluun.

Tämän jälkeen ostettiin meille oma auto, ja aloin ajaa kyytejä, tosin vain kesän aikana, sillä vain isommat tiet oli aurattu autolla ajettavaan kuntoon. Ajoa oli silti aina Viipuriin ja Terijoelle saakka, joskaan ei joka päivä. Hää-, retkeily- ja iltamakyytejä ajoin silti jatkuvasti.

MAAKUNTAJUHLILLA

Minulta oli tilattu kyyti Sortavalan suurille laulujuhille. Lähtö oli jo varhain aamulla. Mukana olivat emäntäkoulun opettajat ja sisareni Elsa. Kun seuraavana aamuna palattiin, kuljettajaa alkoi uni kiusata. Kyydittävät lauloivat ja välillä kirkasivat oikein naisten nuotilla, opettaja Liimatainen istui vierellä ja käskin työtisemään selkään, kun silmät vaipuivat umpeen. Sekään konsti ei enää autanut kun saavuttiin Kaukolaan, vaan oli päästettävä ajuri uinattamaan Sihvon majatalon pihanurmelle. Kun oli pari tuntia nukuttu jatkettiin matkaa kotiin.

KOLARI

Kun kävin Karppasen Filemonin kanssa hänen morsiantaan hakemassa Vuokselasta ajoin elämäni ainoan kolarin. Talo oli Uosukalan kylässä pellon takana, jonne meni ahtaat kujaset ja kapea portti, jossa oli vielä lankusta laitettu kaari yläpuolella. Vaikka tie oli savinen, niin meno onnistui

alamaata kulkien. Takaisin tullessa piti ottaa vauhtia ja silloin kolahti portinpylväs poikki, portti kaatui ja auton lokasuojat meni lyttyyn. Isäntä juoksi hätään ja sanoi, että portin hän kyllä korjaa muttei autoa. Olin ratkaisuun tyytyväinen ja kun puulla peltiä oijottiin pääsin Kiviniemen konepajalle, jossa siipi laitettiin ja maalattiin niin hyvin, ettei kotona huomattukaan ennen kuin aikojen kuluttua kerroin itse kolarista.

PAPPILAN NUORTEN MATKASSA

Rovasti Sonny kävi joka kesä vieraisilla Uudenkirjon pappilas-
sa rovasti Pärnäsen luona. Tällöin oli voimassa rovasti Sonny'n määräys, että autokuski kuuluu myös vieraisiin.

Ajoin myös pappilan nuorta väkeä heidän haluamiinsa paikkoihin. Kerran kävimme rajalla Raasulissa. Mennessä sovittiin, että jokin kainen saa vähän ajaa tullessa. Ensimmäinen ajoi Paul, sitten Kurt, sitten Kaarina ja viimeisenä vieras nei-

ti. Hän käänsi liikaa ohjausta ja me menimme suoraan ojaan Länänjärven ja Nuoramäen välillä. Ohjauksen kääntövarsit katkesi ja matkaa jatkettiin siten, että neidit istuivat kyydissä, mutta valkohousuiset herrat kulkivat auton sivuilla ja potkivat pyöriä.

VIKIN HÄÄT

Ryypön Viki oli tilannut ajoon, että mennään Hiljan hakuun Raudusta. Matkalle lähti Vikin lisäksi myös Silvastin Matti, Tuokon Aapro ja Ryypön Ville, jotka kutsuttiin sisälle kahville. Kun oli kaunis sunnuntaipäivä niin olin laskenut auton katon alas jo kotona lähtiessä, nyt ajoin auton Ryypön pihakoivujen alle jossa linnut niin kesäisesti viserteli. Kahvit juotuamme olin jo nousemassa autoon, jolloin huomasimme lintujen kauniisti kukittaneen koko auton yltä ja päältä. Huomasimme onneksi ajoissa, ettei tarvinnut käydä sontaa housuissa siivoamaan.

KYYTI JOKA OLI EPÄMUKAVA

Isäni oli puhelimeen vastamassa kun Kiviniemestä soitettiin, että kaksi sotaväkeen menossa olevaa poikaa on myöhästynyt ju-

nasta ja tilaavat nyt kyydin Viipuriin. Ajoin Kiviniemeen ja siinä Kohon talon seunustalla istuikin, hiukan humalassa ollen, matkaan lähtevät kaksi poikaa. Etukäteen en maksua vaatinut vaan lähdettiin matkaan kohden Viipuria. Koska näin heillä olevan vielä viinaa matkassa kielsin autossa juopottelun jyrkästi. Kun oli päästy Kuusaaseen saakka niin sanoin heille, että nyt minä tahdon kyytimaksun. He nousivat auton ulkopuolelle ja keskustelivat jostain keskenään, jonka jälkeen toinen sanoi, että kohta me maksetaan. Niin lähdettiin jälleen matkaan, mutta kun ajettiin metsän kohdalla niin huomasin takanani jostain liikettä. Toinen poika oli pannut huomaamattani kiven sukkaan jolla tavoitti lyödä takaa päähäni. Sain vähän väistettyä ja toinen poika tapasi sukanvarresta kiinni, joten isku meni sivuun. Tämän jälkeen ajoin pojat pois autosta. Mitään maksua en saanut, mutta terveyteni säilyi!

PELKÄÄVÄ VAIMO

Sakkolan Osuuskaupan Ryhmän myymälän hoitajaksi tuli v. 1929 Leppinen -niminen mies, joka oli jalkainvalidi ja omisti samanmerkkisen auton kuin meilläkin oli. Kun meillä ei auto ollut vielä

rekisterissä niin hän pyysi minua hakemaan perhettä Lumiväärasta saakka. Kun helatorstaina palasimme takaisin Lumivääran kirkon ohi, oli paljon hevosia maantiellä ja ne pelkäsivät autoa kovasti. Vaikka pysäytin auton ja moottorin meni ensimmäinen hevonen metsän kautta ohi. Seuraavassa kärryssä kiljui jo emäntä etukäteen: "Ottakaa numero ylös! Pannaan poika käymään kärkeä!" Menin hevosta vastaan taluttaakseni sen auton ohi. Mutta isäntä esteli: "Ei minun hevoseni pelkää, mutta jos työ miten saisitte vietyä tään muijan auton ohi." Menin kiessien luo ja pyysin saada saattaa emännän käsipuolesta auton ohi. Mutta hän ei siihen suostunut.

HIEROTTIIN AUTOKAUPPOJA

Ryhmään tultuamme kaupanhoitaja alkoi kovasti tarjota autoansa ostettavaksi. Tämä auto oli vain vähän ajettu, saman vuoden mallia kuin meilläkin, mutta luultavasti ajettu ympäri kun katto-kaaret olivat vääntyneet. Hintaa hän pyysi neljännen osan uuden hinnasta. Ajoin tämän auton kotiin isälleni nähtäväksi. Isä oli täysin vastaan ja sanoi: "Ei osteta uutta, eikä korjata vanhaa, eikä osteta tätä! Auto tuo vain tap-

VALVOTTU PUNNITUS JA LUOKITTELU TAKAAVAT TEILLE TEURAISTANNE PARHAAN RUHOHINNAN SEKÄ KESKITETTY MARKKINOITI JATKUVAN TUOTANTOMAHDOLLISUUDEN

Erkki Kujala, Vaskivesi puh. 56 941
Mauno Kinnunen, Virrat puh. 5285
Raimo Lehtinen, Ruovesi puh. 2335
Ilkka Lähtinen, Ylävääri puh. 6719
Eino Verkkoniemi, Orivesi puh. 2185
Unto Ylä-Mononen, Orivesi puh. 2130
Aulis Jussila, Eräjärvi puh. 6178
Arvi Smolander, Huutijärvi puh. 71 477
Heikki Nummela, Sahalahti puh. 73 168
Pauli Ali-Myllymaa, Kulju, Lempäälä puh. 76 164

Mikko Närkki, Toijala puh. 21 581
Mauno Virtanen, Narva puh. 77 810
Heikki Niikkilä, Tottijärvi puh. 14 052
Aarni Lainiala, Ikaalinen puh. 6238
Aaro Lainiala, Hämeenkyrö puh. 15 190
Raine Tiikkanen, Mouhijärvi puh. 8230
Kauko Majamäki, Komi puh. 82 170
Veikko Heinisuo, Lammimpää puh. 42 360

HÖT

TRE 40 555

piota ja porsaskauppa käy polkupyörälläkin!" Silti minun mieleni teki tehdä kauppa, sillä noloa olisi ollut iltamiinkin polkupyörällä mennä, kun oli kerran autolla ajellut! Siksi tein autokaupan vähittäinmaksulla omalla nimelläni. Maksuksi annoin kaksi polkupyörää ja rahaa mikäli minulla oli saatavissa. Isä ei näyttänyt kumminkaan tyytyväiseltä ja sanoi vain: Pidä sitten maksustakin huoli. Hän suostui kumminkin siihen, että vein hänet ja porsaiden ruoat Kiviniemeen kun hän lähti porsaita myymään.

Tämän jälkeen ajoin auton Kiviniemen Konepajalle täyskorjaukseen, ja entisestä autosta käytettiin tarpeelliset osat. Kun sitten menin isää asemalta hakemaan, oli auto näöltään kuin uusi. Kotiin tultua isä sanoi: — Kun tällä näyttää kerran pääsevän, niin tuossa on rahat. Käy maksamassa velkasi!

Auto oli meillä muutaman vuoden porsasostossa ja kuljetuksessa. Seuraavan ajokin ostin porsaan myyntimatalla Suojärveltä ja siihen oli isäkin tyytyväinen alusta alkaen.

Vilho Sipiläinen

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Hovinkyläläisiä kokoontuneena 60-vuotispäivänään. — Etualalla Anni ja Juho Myllö.

MENNEITÄ MUISTELLEN

60-VUOTISPAIVÄN MERKEISSÄ olivat Hovinkyläläiset kokoontuneet jälleen ja tällä kertaa Hattulan Ilamoon Juho ja Anni Myllön kotiin. Kokoontuminen tapahtui jo Hattulan kirkkoon jumalanpalvelukseen, missä saarnasi Lut. Ev. Yhd saarnaaja Kaino Rytty. Jumalanpalveluksen jälkeen tehtiin käynti Hattulan hautausmaalla tänne haudattujen entisten Hovinkyläläisten haudoille. Varsinainen päiväjuhla alkoi klo 13 Suvivirrellä minkä jälkeen talon isäntä Juho Myllö toivotti vieraat tervetulleiksi. Väinö Pekkanen esitelmöi Hovinkylän kulttuurillisesta toiminnasta ja Kaino Rytty muisteli Hovinkylän perustamisvaiheita sekä sen entisiä asukkaita tilojen kokoa ja niiden alkuperäisiä vuokravälikirjan kirjoittajia. Pidettiin myöskin kirjastoseuran varsinainen kokous, missä puheenjohtajana toimi Kaino Rytty ja sihteerinä Väinö Paksu. Valittiin seuran johtokunta, mihin puheenjohtajaksi edelleen Olavi Hinkkanen ja sihteeriksi Toimi Virolainen.

Seuran toiminnassa päätettiin keskittyä ennenkaikkea Hovinkylän perinteiden vaalimiseen sekä muistaa jokaista Hovinkyläläistä, hänen muuttaessaan täältä ajasta ikuisuuteen, muistojen kukkasilla. Edelleen päätettiin kylän vuosipäivää viettää sikäli kuin ottajia ilmaantuu joka vuosi, sitävastoin virallinen varsinainen kokous pidetään vain joka toinen vuosi. Herttaisesti kului aika talon puolesta järjestetyn kahvi- ja voileipätarjoilun virkistämänä mistä kaikesta talolle parhaimmat kiitokset. Herttaista oli myöskin muistella vapaan keskustelun puitteissa entisiä aikoja ja "suahha huastua nii jot suu tulj oikei hyvä makuseks".

Anni ja Juho Myllö pyytävät kiittää Hovinkyläläisiä heillä vietetystä Hovinkylän 60-vuotisjuhlasta, sekä toivovat Hovinkyläläisten jatkuvaa vuosittaista kokoontumista entisen kotikylän muistojen vaalimisen merkiessä.

Keväistä kiisseli-iltaa

vietti Helsingin Sakkola-Seura 21.5. Pauligin huvilalla Sibeliuspuiستossa. Tämän helatorstain jälkeisen illan sää oli kaunis, joskin hieman kolea ja sakkolalaiset kokoontuneet kiisselille varsin harvalukuisesti.

Yleisökatoa korvasi kuitenkin esiintyjien joukko, joka oli tavalista mittavampi. Tilaisuudessa vieraili Viipurin Lauluveikkojen kaksoiskvartetti, 8 laulajaa. Kuoron johtaja R. Rouhiainen esitteli isäntävälle kuoron jäsenet, useimmat lähtöisin kotipitäjämmen naapuruudesta. Illan mittaan kuultiin heidän laulavan yhteislaulut mukaanluettuna kymmenkunta laulua. Kvartetin omaan ohjelmistoon kuuluivat "Kas leivoset ilmassa...", "Sinun vuokses tuskaa monta", "Karjalan kunnailla", (soolo Eero Mattila), "Kaikki kalliit naiset" italiaksi, "Kalinka", Unkarilainen kansanlaulu unkariksi, "Kaksipa poikaa Kurikasta" ja lähtiäislauluna "Jo kevätuulet soittaa".

Ohjelman lomassa kuoron jäsen Pyhäjärven Enkkuasta kotoisin oleva ev. Kalervo Huuhka kertoi kuoron toiminnasta. Johtajana toimii dir. mus. Martti Neuvonen. Tämän hetkinen vahvuus on 67 laulajaa ja repertoaari valtavan laaja. Ensi huhtikuussa kuoro täyttää 75 vuotta. Jokaisena adventtina klo 19.30 kuoro antaa konsertin Helsingin Johanneksen kirkossa. Olihan kiisseli-illassa toki muutakin kuin Viipurin Lauluveikot. Oli hyvä sakkolalainen kaurakiisseli, jonka tällä kertaa oli valmistanut seuramme emäntä Hellin Naskali, joka myös piti kiisselin puolustuspuheen. Puolustelu ei tosin ollut aiheellista, sillä kiis-

Jatkosodan aikainen JR 23 koontui kolmekymmenvuotisjuhlaansa 13 päivänä kesäkuuta 1971 Urjalan kirkolla. Juhlajumalanpalvelus lipuin koristetussa Urjalan kirkossa, jonka jälkeen seppleen

seli oli todella hyvää ja näytti maistuvan jopa "akkomaisten" lauluveikkojenkin suussa. Eräät herkkusuut santsasivat useampaankin otteeseen. Kuitenkin alussa mainittu yleisön harvalukisuus aiheutti sen, että loppuillasta kiisseliä myytiin tuliaisiksi koteihin tyhjentyneissä maitotölkeissä.

Herkuttelun lomassa musiikkitirehtööri Antti Kuisma kertoi kiisselipitoisen tarinan sota-ajalta ja seuran puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki selvitteli edessäoleville Sakkolan pitäjäjuhlille suunniteltua ohjelmaa.

Viimeisenä ohjelmanumerona Antti Kuisma esitti kuvareportaa viime syksyiseltä matkaltaan Atlantin tuolle puolen, Kanadan ja Amerikansuomalaisten sekä vieraampienkin parissa.

Ilta päätettiin yhteisesti leuletuun Karjalaisten lauluun.

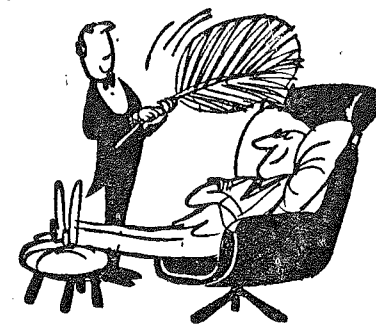
Eka Karppanen

lasku sankariristille. Lehtori Reino Huhtala puhui sankariristin ääressä.

Paraatikatselmuksessa puhui kenraali Veikko Koppinen. Tilaisuudessa olivat läsnä myös everstit Arvo Ojala ja Teppo Sorri, sekä Hämeenlinnan Sotilaspiirin päällikkö evl Pauli Kaskela ja Häm. JP:n komentaja evl Veikko Linnakko.

Hämeenlinnan varuskuntasoihtokuntaa johti mus.luutn. Tuomo Tsokkinen. Jalkaväkirykmentti 23 riveistä kaatui sankarina ainakin 20 Sakkolalaista aseveljeä ja haavoittuneiden luku oli suuri, jopa muutamat kolmekin kertaa.

Yllä oleva kuva on kunnianosoituksesta sankarihaudalla.

Ajattele hyvinvointiasi
OSTA SUOMALAISTA

Uusia ylioppilaita

Nokian Emäkosken yhteiskoulusta Pentti Juhani Leppänen. Isä Otto Leppänen Sakkolan Hovinkylästä.

Lempäälän-Vesilahden Yhteiskoulusta Arja Kyllikki Toiva Lempäälästä. Äiti Helvi, o.s. Riikonen, Sakkolasta.

Helsingin Mäkelänrinteen Yhteiskoulusta Anna-Liisa Naskali. Isä Albert Naskali Sakkolan Arkuntanhuasta.

Paimion Yhteiskoulusta Hannu Arve. Äiti Maire Arve, o.s. Vulli, Sakkolan Röykkylästä.

Lempäälän-Vesilahden Yhteiskoulusta Juha S. Mäkinen. Äiti Ilma Mäkinen, o.s. Ollikainen, Sakkolan Petäjärveltä.

Lohjan Yhteislyseosta Ruut E. Karonen Lohjalla. Hänen isänsä Viljami Karonen on Sakkolan Sipilänmäeltä ja äitinsä Rauha o.s. Muurinen Uudenkirkon Toivolasta.

VIHITTYJÄ

AVIOLIITTOON VIHITTY Hämeenlinnassa, kadetti Heikki Mylly ja akateeminen sihteeri Kristiina Lattunen. Sulhasen vanhemmat Juho ja Anni Mylly Sakkolan Hovinkylästä. Morsiamen vanhemmat Arvi Lattunen ja vaimonsa Raudusta.

Avioliittoon vihittiin Tottijärven kirkossa 22. 4. 1971 maanviljelystekn. Seppo Kullervo Jyräs Vesilahdelta ja mvj. tytär Meeri Sisko Päivikki Svansjö Tottijärveltä. Sulhasen vanhemmat Hilma, o.s. Ratas ja Valde Jyräs Sakkolan Hovinkylästä.

Avioliittoon vihittiin Lempäälän kirkossa 26. 6. 1971 Matti Mikko Sakkari Virolainen Keuruulta ja Tarja Tuulikki Mäkelä Lempäälästä. Sulhasen vanhemmat Kerttu, o.s. Kurikka ja Kauko Virolainen Sakkolan Petäjärveltä.

KUOLLEITA

Anna Systä, o.s. Kurikka, synt. 29. 7. 1887 Sakkolan Kirkonkylässä, kuoli 23. 5. 1971 Loimaan aluesairaalassa. Hänen uskonnollisia kirjoituksiaan on julkaistu lehdessämme.

Kaisa Viskari, o.s. Jortikka, synt. 8. 4. 1891, kuoli 6. 6. 1971 kotonaan Oriveden Hirsilässä pitkällisen sairauden ja vanhuuden hivuttamana. Hän oli edesmenneen Simo Viskarin vaimo ja oleili tyttäriensä luona leskenä 25 vuotta. Kotikylänsä oli Sakkolan Vilakkala.

Josefiina Kauranen, o.s. Tukia, synt. 6. 4. 1892, kuoli 7. 6. 1971 kotonaan Viialassa. Hän oli käynyt Räisälän kansanopiston. Kuului Viialan Kiviniemen Marttoihin ja oli seuran

KULTAHÄITÄ

Kultahäitään viettivät 12. 6. 1971 Loviisa ja Antti Kannus Punkalaitumella. Kotikylä Sakkolan Volossula.

Uusi merikapteeni

Kotkan Merenkulkuopistosta on valmistunut merikapteeniksi Toimi Sivuranta. Äiti Lempi Sivuranta, o.s. Huuska, Sakkolan Röykkylästä.

kunniajäsen. Hän oli avioliitossa Juho Kaurasen kanssa lähes 59 vuotta, kunnes sydänkohtaus kohtasi ja hän ojensi kätensä jäähyväisiksi. Josefiina Kauranen siunattiin 20. 6. 1971 Viialan kirkossa, siunauksen toimitti kirkkoherra Pentti Hyvönen runsaan saattojoukon läsnä ollessa.

Siiri Johanna Koppanen, o.s. Häyrinen, synt. 2. 7. 1905 Sakkolassa, kuoli 4. 6. 1971 Tampereen keskussairaalassa. Siunattiin Pirkkalan kirkossa 12. 6. 1971.

Martti Vihtori Tenkanen, synt. 5. 11. 1911 Vpl Pyhäjärvellä, kuoli 28. 6. 1971 Harjavallan sairaalassa. Hänen sukunsa on Sakkolan Karholassa ja runsaassa kirjallisessa tuotannossaan hän on kuvannut Sakkolaa ja sakkolalaisia, etenkin viimeisessä kirjassaan "Kirjeeni sinulle".

Mauri Lauri Valtonen, synt. 5. 8. 1943 Sakkolassa, kuoli 6. 6. 1971 Tampereen keskussairaalassa. Siunattiin Lempäälän Ristimäen hautausmaalla 12. 6. 1971.

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 VUOTTA täytti 1. 6. -71 vanha emäntä Loviisa Pitkänen, o.s. Viskari, Lempäälän Innilässä. Vanhuuden päiviään hän viettää poikansa Laurin luona. Ikäisekseen hän on vielä erittäin pirteä ja aikaansa seuraava. Kotikylä oli Sakkolan Haitermaa.

75 VUOTTA täytti 17. 5. -71 Nikolai Suikkanen Lempäälässä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Täällä hän viljeli maatilaa ja hoiti vuodesta -47 Petäjärvän Osuuskassaa, jonka jälkeen toimi nykyisen Lempäälän-Viialan Osuuspankin konttorinhoitajana vuoteen 1963, jolloin jäi eläkkeelle. Hän on pitkäaikainen Suvanto Säätiön tilintarkastaja. Sakkolassa hän kuului lukuisiin kunnallisiin lautakuntiin ja maamiesseuran johtokuntaan.

75 VUOTTA täytti 26. 6. -71 rouva Elsa Lamppu, o.s. Käppi, Hyvinkäällä. Hän on kotoisin Sakkolan Kiviniemestä, jossa heillä oli myös kirjakauppa. Hän on ollut mukana nuorisoseura- ja marttatyössä.

75 VUOTTA täytti 16. 7. -71 rouva Linda Karjalainen, o.s. Pitkänen, Jyväskylässä. Hän on ylikonstaapeli Matti Pitkäsen tytär Kiviniemestä.

75 VUOTTA täytti 13. 7. -71 Hilda Hatakka, hän on syntynyt Sakkolassa.

70 VUOTTA täytti 15. 6. -71 rouva Impi Pitkänen, o.s. Roos, Keuruulla. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

70 VUOTTA täytti 20. 6. -71 Arvi Nuora Jyväskylässä. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa. Hän on Keski-Suomen Sakkola-Seuran sihteeri ja on avustanut lehteämme kirjoituksilla ja uutisilla.

70 VUOTTA täytti 22. 6. -71 mv. Johannes Kajarinne Orivedellä. Hän on syntynyt Sakkolan Vilakkalassa. Mv. Kajarinne on ollut monis-

sa kunnan ja maatalouden luottamustehtävissä. Niin ikään hän on kirkkovaltuutettu ja osuustoimintamiehenä kuuluu mm. Ol. Kanta-Hämeen hallintoelimiin.

70 VUOTTA täytti 4. 7. rva Hilda Meskanen, o.s. Paussu, Tainionkoskella. Hän on syntynyt Sakkolassa.

70 VUOTTA täytti 22. 12. 1970 emäntä Anna Karonen o.s. Ukkonen Nokialla. Hän on syntynyt Sakkolan Sipilänmäellä. Hän on järjestysihminen ja hoitaa edelleen tarmokkaasti kotitalouttaan.

70 VUOTTA täytti 2. 7. 1971 emäntä Anna Tenkanen o.s. Kurikka Forssassa. Hän on syntynyt Sakkolan Karholassa. Ollut mukana Nuorisoseuratyössä ja laulukuoressa, sekä ansioistaan marttatyössä saanut Marttayhdistyksen kunniamerkin ja kutsuttu Sakkolan Marttayhdistyksen kunniajäseneksi. Hän sai merkkipäivänään osakseen runsaan sukulais- ja ystäväpiirin onnittelet.

60 VUOTTA täytti 18. 5. 1971 rouva Tyyne Helena Valtonen, o.s. Kuisma. Hän on syntynyt Sakkolan Haitermaassa.

60 VUOTTA täytti 27. 5. -71 emäntä Alma Kiiski, o.s. Rastas, Somerolla. Hän kävi Petäjärvän emäntäkoulun ja otti osaa kotikylänsä Riiskan Martta- ja Lottatyöhön. Parhaat nuoruus- ja keski-ikävuotensa hän on tarmokkaana emäntänä ja lasten kasvattajana suorittanut elämäntehtävänsä.

60 VUOTTA täytti 3. 6. 1971 rouva Rauha Karonen o.s. Muurinen Lohjalla. Hän on syntynyt Uudenkirkon Toivolassa. Jo nuoruusvuosinaan hän osallistui marttatyöhön, jota jatkaa edelleen. Hänen käsityötaitonsa on kulkenut perintönä tyttärilleen.

60 VUOTTA täytti 9. 6. -71 emäntä Aino Komonen, o.s. Kiuru, Hattulan Suontaalla. Hänen harrastuksensa kodinhoidon ohella ovat

käsityöt. Hän on syntynyt Sakkolan Haitermaassa.

60 VUOTTA täytti 18. 6. -71 mvj. Väinö Nihti Punkalaitumella. Hän on kotoisin Sakkolan Ojaniemestä.

60 VUOTTA täytti 19. 6. -71 rva Hilja Paronen, o.s. Repo, Kotkassa. Hän on syntynyt Sakkolan Kaarnajoen kylässä.

60 VUOTTA täytti 13. 7. 1971 Laina Pohjolainen os. Laitinen Imatran Linnankoskella. Hän on syntynyt Sakkolassa.

60 VUOTTA täyttää 29. 8. 1971 rouva Elma Pajupuu o.s. Kallikonen Helsingissä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Lapinlahti. Hän on kuullut Marttayhdistykseen ja on käynyt soteskien ammattikurssin.

50 VUOTTA täytti 2. 6. -71 liikkeenharjoittaja Kerttu Seppä, o.s. Kuisma, Suolahdessa. Hän on syntynyt Sakkolan Luperassa.

50 VUOTTA täyttää 28. 7. -71 emäntä Kerttu Virolainen, o.s. Kurikka, Vesilahdella. Hän on syntynyt Sakkolan Kirkonkylän Luprikalassa. On Petäjärvän Marttayhdistyksen johtokunnan jäsen, Sotainvalidiin naisjaoston johtokunnan jäsen, Karjalaseurojen Tampereen piirin naisjaoston johtokunnassa ja Vesilahden Karjalaseuran johtokunnassa. 50 VUOTTA täyttää 28. 8. -71 mvj. Arvi Kallonen Vesilahdella. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Kuuluu Vesilahden kirkkovaltuustoon.

Uusia teknikoita

Paperiteknikoksi valmistui Tampereen Teknillisestä koulusta Martti Olavi Ollikainen Äänekoskelta. Isä kemianteknikko Arvo Ollikainen Sakkolan Petäjärveltä.

Sydämelliset kiitokseni

kaikille, jotka muistitte minua merkkipäivänäni.

HELENA KURIKKA

RINKELI

Jatk. ed. numerosta

Mie ko oli siel ylämeä ja viiksalahe välil mänös siin metsä kohal, jossai siin lahtise pello tienuvil, ni minnuu vastoa tul mahottoma iso rinkel kuorma. Se ol telekoihe peäl tehty niiko ois olt heinä kuorma. Kyl siin ol rinkel poikinnie. Miul tul iha ves kielel sitä kuormoa katselles ja mie oatteli jot kyl ois vähä mukava olla tuollase kuorma ajajan, kyl mie kauva aikoa siin tiel seiso ja katsoi ko se kuorma män köröttel mänöjeä jo hyvi etteäl ja sit vast mie älysi jot miuha ois mokoma pitäntki kyssyy jospa heä vaik ois myönt miul yhe kilo rinkelii, oisha siin niitä olt eikä miu ois huolint kävellä viiksalahtie ast, mut sillo jo mies aijoa köröttel aika etteäl, enkä mie ois ennea häntä soant kii vaik oisi mite yrittänt. Senki asja mie älysi liija myöheä. Se ko tuo sytytys miul on olt ain millo enemmä millo vähemmä myöhäsel.

No, ko en älynt ni en älynt ja sil hyvä. Mie läksi mänemeä mänöjäi. Ko mie oli mänt loapustant jottai siin kymmekunta sanomalan lanka patsoa välili ni mie älysi siel tiel jonku läjä, jo mie ihmetteli enkä ennea malttant kävelläkkeä nii paljo se asja minnuu ihmettytti. Kyl mie iha ällisty ko peäsi siihe kohal ko siin keskel tietä ol iso läjä rinkelii, iha monta raippoa. Ne olliit vissii siint kuormast puonniet mikä tul minnuu vastoa, eikä se ajaja tietänt siint yhteä mitteä enneko jossai pitkä matka peäs. Ne rinkelit ko olliit iha silteä siin kuormas, eikä mitteä loimii olt peäl muutako nuoral voa ol köytetty ristii rastii, vissii ne nuorat olliit löysähynnet siin tärinäsen verra jot se yks raippa ol pääst puttuma. Mie ihmetteli ja ihmetteli jot mitä herjoja miu nyt täs pitäs tehdä ja ko mie aikai aprikoisi ni mie peäti ottoa ja

viijä se rinkelit kottii ja ko miul ei sin puojil olt mitteä muuta asjoa ko se rinkel osto ni mie pani rinkel raipat olallei ja läksi talsimoa kottii.

Sit ko mie koton hoato teän asjan isäl ja äitil, ni hyö sannoit jot eihä neä rinkelit kyl meil kuulu, mut ko kukkoa ei tunne tätä rinkel kuorma ajajoa ni miepähä sitä ois soant toimitettuu hänel sannaotäst asjast ja isä sano jot jos hyö alkoat kysellä jot heilt on puont rinkel raippa ni kyl heä maksoasen, mut kukkoa ei kysynt eikä kaivant koko asjoa.

Eikä sellastakkoa kukkoa kyselt ko yhe kerra ennemmi ol puont ainaki kymmenä kilo raippa rinkelöi tiel. Jo siin sai herkutella kerraksie rinkelöil kans.

Olliitha ne tiel puonniet rinkelit tietenki hiuka hiekkasii ja pölysi mut saiha sen hieka ja pöly puhallettuu ja pyyhitty pois, siihe aikoa ko ei olt niitä muovi kassiloi eikä paper pussiloikaa joka paikkaa.

Työ nuoremmat ihmiset tietenki hymähättä täl miu tarinallei jot olliit siinki sit juhlat ko rinkelii saj utai kohvi kans, mut sillo ei paistettu vehnästä ko suurempii juhlii ja sit häihe ja hautajaisii. Tavallisin arkipyhin riittiit piirakat ja kakkarat. Sillo olliit rinkelit suurta herkkua. Sillo jos jokkuu vierts tul ja toi nyytisseäse esmerkiks pienemmil lapsil rinkelii jokkaisel tulijaisiks ni iha justii sitä alettii syyvä mutustelemaa eikä sitä auttant jätteä seästyä ko ne kerra olliit lapsil tuotu.

Täst miul tul mielie sellaneki asja ko mie kuuli jot jossai puolel tätä mei suomalaista Suomii on olt sellane muot jot ko emäntä män kyllä vaik noapurii ni heä vei sin tulijaisiks ainaki muutama korpu, mut se emäntä ei tarjontkoa kohvi kans niitä tulijais korp-

puloi vooa pan ne säilyö, mut sit ko heä vuorostoa läks johoki kylleä ni heä otti ne soamoase korput ja vei tulijaisiks. Sil viisii ne korput sit kiersiit pitki kyllä nii kauva ko kestiit kasas nurkat niist olliit kuluniet iha pyörjäks täl kiertämisel ja ne olliitki lopuks iha niiko "kyläkorppuloi". **A.K-u**

VAALIMOIN TIETÄJÄ-MUMMOSTA

Olivat elokuun loppupäivät 1925, kun kysyin ystävältäni Aino Nenoselta Sakkolan Petäjärveltä marjaan lähtiessämme, miksi hän ei lukitse ovea lähtiessään. "Miksi sen tekisin", sanoi hän, "ei täällä kukaan mene toisen asuntoon eikä ota toisen omaa, sillä meillä on sellainen poliisi, jota pahantekijät pelkäävät". Ihmettelyyni, että jopa olette saaneet tarmokkaan poliisin, sietäisipä moiseen tutustua, Aino virkkoi, että lähdetään jonakin päivänä häntä katsomaan.

Minä innostuin asiaan ja niin päätimme lähteä Vaalimoin mummoa, tuota tietäjävaimoa tapamaan.

Pelkäsin sydämestäni, sillä en hän ollut moista nähnyt, kuullut kyllä ja lukenut noidista — mutta sehän kuului keskiaikaan — nykyisin se on mahdotonta, ajattelin.

Astellessamme mummon mökille metsäpolkua Aino raotti minulle salaperäisyyden verhoa ja neuvoi miten mummon luona oli käyttäydettävä. Otin opista vaarin ja puhelimme matkalla mummosta vain hyvää, koska noita tietäisi etukäteen tulijat, jopa heidän ajatuksansakin.

Liekö tuo ollut lioittelua, sitä en tiedä, mutta tietäjä hän oli, sillä ensi sanoikseen hän sanoi minulle: "Pane vaan sormus sormeesi, olet kihloissa ja peitit sormuk-

sesi minulta muka, mutta se näkyy ihan selvään lompakostasi."

Hämmästykseni oli suuri, mutta tein työtä käskettyä ja panin sormuksen sormeeni. Musta koiran turilas tuli haistelemaan tulijoita — ja Rauha-niminen tyttö oli mökissä myös — niin ja russakoita — voi miten kamalasti niitä oli, mutta en uskaltanut niitä edes hätistellä, Aino näet oli varoitellut, että antaisin talon elukat olla ihan rauhassa ja näihin talon elukoihin kuuluivat myös russakatkin.

Kyllä mummo tiesi, luki kuin kirjasta, minun elämäni, sukukuntani vaiheet, menneet ja tulevat tapahtumat. Jos en olisi niitä muistiin kirjoittanut, ei kukaan olisi ennustuksia uskonut.

Mummo hämmenteli sukkapui-kolla tuhkia hellan uunista ja kertoi: "Vähäaikainen olet Petäjärvellä, tavaroitasi et pura pakkauksista. Vuosi on lyhyt, mutta sekin jää vajaaksi, kun sinut viedään vihille. Yhden poikalapsen saat ja leskeksi jäät."

Tämä kaikki on prikulleen tapahtunut.

Sitten hän kertoi veljestäni: "Yksi miessukulainen, sinun pitäisi varottaa häntä, ettei olisi suotyömaalla, siellä häntä vainoaa surma."

Heti siinä hetkessä juotui mieleeni, että veljeni nukkuu yöt saha- ja myllyrakennuksessa ja tämä rakennus sijaitsee suomaastossa.

Sitten seurasi vielä tästä samasta asiasta jatkoa: "Tältä mieheltä on talven aikana kadonnut kello, sen luullaan pudonneen lumeen, mutta sen häneltä varasti naapurii."

Tiesin, että veljeltäni oli todella kadonnut kello. Nyt tuli julki, ettei se kadonnutkaan, vaan oli varastettu. Hätänä oli suuri. Sydämessäni päätin heti kirjoittaa veljelleni ja varoittaa häntä suotyömaasta — ja sen teinkin — mutta

LEMPÄÄLÄN PYÖRÄ

Om. M. Toiva, puh. 74 286

kuolema tuli hänelle seuraavana keväänä hänen suota kyntäessään, oma hevonen potkaisi ja hän kuoli aivoverenvuotoon Sortavalan sairaalassa.

Tuli kevät, huhtikuu 1926. Sulhaseni tuli minua hakemaan omaan yhteiseen kotiin Sortavalan. Kerrottuaani hänelle Petäjärven kuulumisia, hän halusi myös nähdä tuon kuulun mummon. Neuvoitin tien ja niin sai mummo taas vieraan.

Sulhaseni toivotettua hyvän päivän mummo tokaisi heti: "Suoje-luskuntalaisille enkä upseereille povaa."

Koska olin sulhaselleni evästännyt, miten mummolle pitää puhua, sulhaseni sanoi olevansa merimies ja kysyi povaatteko sille.

Hetken oli mummo sukkapui-kolla hämmennellyt lietensä tuhkia ja tokaisi: "Et valehtelet, tuossa on laiva, missä seilaat."

Kyllä sulhaseni hämmästykseni oli suuri kun laivan — tykkivene Aunuksen — silhuetti ilmestyi seinälle hetken päästä kadoten. "Et valehtelet sinulle povaan", sanoi mummo.

Matti sanoi säikähtäneensä

moista "filmiä" niin, ettei ajamallakaan olisi jaksanut tuoliilta nousta ja lähteä, jalat tuntuivat olevan hyytelöä ja koko keho "kananlihalla".

Mummo povasi entisyyden — sen Matti tiesi — totta joka sana, ja tulevat tapahtumat, jotka Matti kirjoitti muistiin, mistä saimme matkamme yhteisellä taipaleella taas todeta: Näin ennusti Vaalimoin mummo.

Sitten oli mummo tokaissut: "Morsiammesi lähti sinua vastaan, olet viipynyt pitkään." Vastaanotto mummon luona oli päättynyt. Annetuaan mummolle suuren setelin merimies lähti tietäjän luota.

Matkan puolivälissä tapasimme, mikä oli jälleen todistus mummon tietämisen taidosta. Paljon oli kertonut vieraalleen henkilöistä, joita hänen luonaan oli vuosien mittaan käynyt. Sulhaseni sanoi minulle: "Pitipäs sinun lähteä minua vastaan, mielelläni olisin kuunnellut vaikka kuinka kauan mummon kertomataitoakin, saati että tapahtumat olivat niin ihmeellistä kuultavaa."

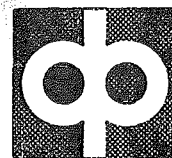
Tänäkin päivänä on selvänäki-jöitä, joita ei tietenkään kutsuta nimeltä noita, mutta ihmeelliseltä tuntuu, mistä lähteistä tietonsa saavat. Vaalimoin mummon maine oli levinnyt laajalle kuulemamme mukaan ja yhdelle sukulaismiehelleni Sortavalassa kerrottuaani Vaalimoin tietäjästä tämä lähti ottamaan selvää yhdestä käräjäasias-taan, jossa oli jotain mystillistä. Palattuaan matkaltaan hän tuli kertomaan, että mummo oli pennilleen sanonut rahat, mitkä häneltä oli vääryydellä pimitetty. Mummo neuvoi: "Mene oikeuteen itse, elä käytä asianajajaa, ja vaadi pimitetyt rahat — sano summa — niin saat rahasi ja vaadi asia päätökseen — asianajajasi on oikea konna." Sukulaiseni kauan käräjäjuttu selvisi.

Bertta Valtonen

LAHTI

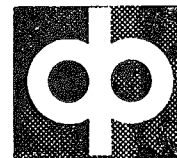
Ahtialantie 7 B 14

Hilkka Kurarinen

Tampereen Seudun
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON-
SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1971 6 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 6 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te 37 370 Narva Vakkala.
Puhelin 931 / 77 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uno Pulakka,
Aune Ahtiainen ja Teuvo
Viskari.

Vesilahden Säästöpankki
auttaa - neuvo - palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen),

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla
ja laskuun.